

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 22. ANULU XIV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. si rulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 17/29 Martiu 1866.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu“

pe patrariulu alu doilea (Aprile, Maiu, Ianiu) alu anului 1866. Pretiulu abonamentului pe unu patrariu de anu: pentru Sabiu 1 f. 75 xr.; pentru districte si provinciile monarchiei austriace 2 f.; pentru Principatele romane unite si strainatate 3 f.

Abonamente se primescu si pe jumetate si pe trei patrare de anu.

P. t. DD. cari dorescu a ave acestu diuariu suntu rogati a-si tramite de tempuriu listele de prenumeratiune desvultu corese, insemandu cu acuratetia si postele ultime si — a le adresá la

Editor'a „Tel. Rom.“ in Sabiu.

Sabiu 14/3

Cu multa placere aflamu din mai multe parti ale tierii despre constituirea parochieloru si tracturilor protopresbiterale gr. or. din archidiecea noastra, dupa regulamentul sinodului din 1864, pentruca in acest'a privimu o propasire fireasca, catra acea vietia bisericesca, carea se cuvine bisericii nostre in puterea anticeloru ei institutiuni.

Nu ne este astadi scopulu in sa de a vorbi despre aceste. Astadi ne vomu oprí la o intemplanie mica, dupa exteriorulu ei, dar mare si departe batatore in efectele ei, candu ea de acei ce au pus'o in lucrare va fi sustinuta cu seriositate la inaltimea ei. Amu legatu cu tote aceste cestiunea noastra de cea a conformarei bisericii, pentruca din casulu ce ne sta inainte ne magulimu, ca aceste mesuri, deca chiaru nu aru fi ele singurele datore de impulsu, daru suntu totusi vatr'a unde au potutu sa se desvulte asemenea idei, cum e cea despre care vomu sa vorbimu.

In siedinti'a a patr'a a sinodului tractuale in protopresbiteratul Giurgiului, tinutu in 20 si 21 Fauru a. c. Parochulu Grigoriu Popoviciu din Rip'a de susu, avendu in privire, ca biserica in cele d'antaiu ale sele are a susline vedi'a si autonomi'a ei, inaintandu religiositatea si moralitatea: — descopere sinodulu f o r m a r e a unei societati in Parochi'a densului, a b d i c a t o r e p e n t r u t o t u d e u n ' a d e l a b e u t u l u v i n a r s u l u i *) si abtinatore dela cercetarea crasmeloru, si depune totu odata statutele ei, inaintea sinodulu spre a se urma cu densele cele de lipsa, si a se castigá intarirea loru din partea autoritatilor respective.

Aruncandu omulu o privire asupra vietii nostre sociale, si nescapandu din vedere starea cea de desperatu, care au prinsu radacini molipsitoare si destruitoare in poporu: in afacerea de mai susu este silitu a privi o idea, carea dopa unu restempu mai de 8 ani **) apare pe orizonulu socialu, ca o prevestire de sperantia, ca po-

*) Aci ne aducemu aminte, ca Protopopulu Brasiovului II, in calitate de Parochu acolo, dlu Ioann Petricu, inainte cu mai multi ani, inca infiintase o asemenea asociatiune abdicatore de beutulu vinarsului. Pre multu ne aru deobligá laudatulu d. Protopopu, candu ne-aru insciintia despre starea actuala a acelei asociatiuni.

**) vedi cercular. archi. Nr. consistorialu 548. 1858. acolo se dice: Multi dintre Crestinii nostri se plangu asupra vremiloru, ca suntu grele si rele; dar de aceea, ca ei parte mare singuri suntu pricin'a la aceea, nu-si aducu aminte. Candu vedu urcandu-se arendile crasmeloru intr'unu chipu ingrozitoriu din anu in anu; candu vedu in sate, care pana acum d'abi'aveau o crasma, acum doue si trei si mai multe; candu in sfersitu vedu pre arendasii imbogatindu-se, ore cum de nu pricepu, ca acestea tote curgu de pe spatelu loru, si ca cu catu acelea se suie, cu atat'a nu numai bunastarea, ci si faptele loru cele bune crestinesci totu mereu scadu. Acest'a se vede de acolo, ca, pe candu crasmele se inmultiescu, vinarseriele se zidescu, unde pana acum'a n'au fostu, si tote aceste asiá dicendu in florescu: pe atunci bisericele si scolele vostre jelescú caci suntu uitate, parasite, si urgisite; si pe candu voi pre crasmarii si arendasii vostri nu numai ca-i intempinati cu cine si cu lingusiri, ci inea cu supunere cuceritoare, pare ca ve indesai a-i ajutóra la lucrulu loru, negandindu la aceea, ca alu vostru sta pe locu: pe atunci biserice'a, dulcea maica a noastra se tanguesce, vedindu, ca la prea multi dintre crestinii nostri ajungu banii pentru crasma, dar pentru biserica si scola nu le ajungu,

porulu nostru au ajunsu a cunoce prapasti'a in marginea carei se afla. Caci cine nu scia, ca tieranulu nepriceputu prin dedatulu la beutur'a acest'a, perde si tempu, perde si averea mostenita dela parinti prin atatea necasuri si suferintie; se ticalosiesce pre sine, ticalosiesce pre urmatorii sei, facendu-i nisce proletari, cari apoi nu mai suntu in stare a-si nutri trupulu seu, cari nu mai suntu in stare a impedeá golatatea sea, cari suntu siliti a locui, nu in case omenesci, cu lumina si cu aeru dalatoriu de sanetate, ci in visunii, cari si pentru dobitoce aru fi stricaciöse? Cine nu scie, ca unde s'a latitu si iradacinatú acesta epidemia, mortalitatea e mai de sa si nu suferé in de obsce a ajunge betranetie nici de 60 de ani? Cine nu scia, ca asemenea omeni devinu sclavii altor'a de buna voia loru, si se lipsescu de drepturile cele mai frumöse omenesci in vietia constitutiunala, lipsindu-se de dreptulu de a-si arunca si ei glasulu loru in cumpan'a lucrárilor, cari privescu folösele tierii ce o locuescu?

In fati'a acestoru periculi hidosi si infioratori, si cari suntu mai amenintatori decatu invasiunea locusteloru si a altoru rele de pre pamentu, suntemu in totu dreptulu de a salutá acesta radia de sperantia, dara deodata a atrage cu seriositate atentiunea acelorú ce o au facutu sa lueasca in poporu, ca prin esemplulu loru sa o sustina curata, ca sa folosésca, ca sa indulcésca si sa incaldiasca pamentulu unde au resaritu si in fine sa latiesca, si mai departe bunatatea sea. Pentruca aratandu-se nepasatori catra dens'a, si luandu lucrulu cu usurintia: ratacirea de apoi aru fi mai rea ca cea d'antaiu; alu doilea intunerecu aru fi mai greu si mai apasatoriu ca celu d'antaiu si acei'a s'aru face vinovati de b a t j o c u r ' a , de l u a r e a i n d e s i e r t u , si p a n g a r i r e a a c e l e i m a i f r u m o s e i d e i .

Speramu dela intielepciunea urditoriloru acestui inceputu, pentruca vedemu ca s'a feritu de escentricitate si au purtatu socotel'a si de trebuintiele pentru sustinerea puteriloru trupesci, de lipsa pentru omenii greu muncitori.

Inchieamu punendu sub serioasa consideratiune a publiculu faptul despre care amu vorbitu in aceste siruri, din cauza, ca acest'a nu se pote privi de o simpla mesura de abstinencia, ci de unu lucru, care taia aduncu in vietia omenesca si care are influentia nu numai asupra moralitatii publice, daru chiaru si asupra vietii politice. Noi credemu ca atari mesuri luate de catra preotimea noastra, care fara indoiea este cea mai aproape de poporu si carea vedemu si din multe esemple fatpice, ca are deplina incredere a acestui'a, aru fi in stare de a ne feri si de acele miscari sociale de care durere nu amu fi scutiti, candu poporul sedusu, mai curendu s'au mai tardiu s'aru desceptá din letargi'a sea si din nesciinti'a si selbataci'a la care aru fi adusu, aru tinde la mijloce triste, nu de cari sa se folosésca elu insusi, ci cari sa-i servesca la o durerosa si desperata reshunare.

Aflamu in fine ca din partea venerab. Consistoriu archidiece-sanu s'a facutu pasii de lipsa la Inaltulu Guvernu pentru intarirea statuteloru susu mentionate, iara specialu din partea Archiepiscopulu si Mitropolitulu s'a datu catra respectivii o hárthia pastorale, prin care-i intaresee in propusulu loru si le recomanda si mijlocele (lectura de carti folositoare in serbatori si dumineci, adunandu-se mai multi la olalta), prin care sa se pota inpotrivi cu totu adinsulu ispitei de a recadé in pecatulu de care s'a desbáieratu.

Uniunea seu unificatiunea Ardélului cu Ungari'a.

(Din „Zukunft“.)

Este cunoscutu ca legile din 1848 nu au dispusu numai o uniune federativa, ci o incorporare a marelui principatu in Ungari'a. Cancelari'a aulico-transilvana fu casata si marelui principatu pusu sub guvernulu ministeriului celui nou creatu ungurescu, iara majoritatea magiara a dietei ardeleni decretá simplu prin asiá numit'a lege de uniune cassarea (stergerea) acelei diete si total'a contopire a legislativii transilvane in diet'a (Reichstag) pestana. Asia unificarea centralizatorii magiari in vre-o cate-va luni, autonomi'a

istorica, publico politica și legislativă a acelei Transilvanii, carea mai multe sute de ani până la 1848, se află numai în referința de uniune peronală cu Ungaria.

Legile de uniune din 1848 sunt un document viu despre aceea cum se pricepeau magarii a face tabula rasa, fără multu scrupulu, din drepturile istorice acolo, unde acestea nu li sunt oportune. Și deca § 5 din art. d. leg. VII din 1848 carele sfermă autonomi'a Transilvaniei, cu toate acestea, face că Ungaria să pară ca e gât'a a sustinere libertății Transilvaniei, frâna a acest'a aru fi în adevăru naivă și umoristică, de cumva nu aru cuprinde în sine satir'a cea mai amară.

Noi am accentuat deja în foile aceste, ca ministeriul prezentu au creatu prin două acte unu prejudiciu ce da de cugetatu, și care prejudiciu e contr'a autonomiei transilvane în puterea dreptului ei publicu. Actulu celu d'antâiu se cuprinde într'aceea, ca a conchiamatu o dietă la Clusiu spre încercarea unui compromis în cestiunea de uniune. În diet'a acest'a romanii și sasii au fostu redusi la o minoritate maiestrită fatia cu deciderile magiaro-secuie, cari persistu lângă unificatiunea din 1848. Unu și mai reu prejudiciu creă guvernulu de fatia contr'a autonomiei marelui principatu prin încungirarea dietei dela Clusiu și prin escrierea de a legeri imediate la diet'a din Pest'a.

Representantii magiari din marele principatu au și ocupatu locuri în diet'a pestana pe baza legilor din 1848. Acest'a e alu treilea prejudiciu contr'a autonomiei ardeleni, carele e de a se multami cu deosebire barbatilor regimului ungurescu.

Nu avem lipsa de a argumenta însemnatatea principială a deosebirii, deca e de a se decide prin unu act de legitiune, cestiunea uniunii de către diet'a pestana, în carea ocupa locu și reprezentantii Transilvaniei, pe baza din 1848 și deca cestiunea aceea e de a se regulă prin unu compromis liberu după dreptulu publicu, între reprezentantii marelui principatu și diet'a pestana.

În casulu d'antâiu autonomi'a Transilvaniei istorică și după dreptulu de statu aru fi din capulu locului negată, și marele principatu aru fi avisatu numai la concessiunile dietei pestane, cari în casulu celu mai favoritoriu nu aru cede mai multu, decâtu o autonomie provincială. În casulu alu doilea aru fi principialu garantată paritatea marelui principatu cu Ungaria, și în asemenea casu, aru fi regularea cestiunii de uniune obiectulu unei transactioni bilaterale între doi factori politici egali îndreptățiți.

Diet'a regatului triumfător și-a ascuratu în tipu otăritu modulu celu din urma, decidendu a trâmte o deputatiune, nu în, ci la diet'a din Pest'a și accentuandu în instructiunea ablegatiloru sei, ca regatulu triumfător în fiitorulu organu pentru traterea afaceriloru comune va fi reprezentatu la tota întemplantarea de sine și că individualitate istorico-politică.

Universitatea națională sasăscă încă s'a dechiaratu pre lângă acestu principiu în rezervatiunea comunicată și de noi de curendu. Cea cu multu mai numeroasă multime de alegatori a românilor ardeleni s'a dechiaratu, cu ocaziunea alegeriloru pentru Pest'a, în toate rezervatiunile și protestele, ca ea numai pentru aceea trâmte deputati la Pest'a, că să contribuie la grăbirea încoronării Majestății Sale cu coron'a Stului Stefanu, dară ca dens'a nu recunoscă nici decâtu legile din 1848 severându actulu de alegere.

Credem dară, ca nu ne înșelăm deca presupunem, ca reprezentantii românilor și sasilor voru întielege misiunea loră asiă: ca ei nu suntu trâmși în reichstagulu pestanu, ci la diet'a ungurescă, spre a regulă cu dens'a cestiunea uniunii definitivă prin unu compromis bilateralu.

Noi credem ca rezervatiunile și protestele românilor în cestiunea tratată de acestu articulu, dară înainte de toate votulu deputatiloru romani dela diet'a din Clusiu, suntu acte destulu de lamurite și ca ele nu lasă nimicu la îndoieala despre aceea ce voru romanii ardeleni. R.

Evenimente politice.

Sabiiu în 16 Martiu.

La Hatiegu ne spune „G. Tr.“ ca s'a alesu deputatu Dr. Ioann Ratiu.

Diet'a din Pest'a după ce va mai ține o ședință publică, dice „P. Ll.“ se va amănă până după serbatori. Id. Tan. spune ca membrii transilvani în comisiunea pentru afacerile comune se voru alege încă înainte de serbatori.

Cu ocaziune înșinuariloru noiloru deputati ardeleni în ședință din 24 Martiu, Bömches fû intemplantu cu eljenuri entusiastice. În comisiunea de esaminarea diariului s'a mai alesu: Moise Berde, Danielu Dozs'a, Ioann Gál, Geczö, Iosifu Zeyk și Ladisl. Tisz'a. La deputatiunea regnicolară; Deák, Somsich, Eötvös, cont. Em. Miko, Ghyczy, cont. Andrasy, Antoniu Csengéry și Siskowich. Pentru comisiunea programei: Deák, Melch. Lonyay, Carolu Zeyk, Tisz'a, Klauzál, Szentkirály Horváth, Nyári, Holán, Bonis, Bezerody și Gorové.

Clubulu meslecatu de deputati dietali, români și serbi, au ținutu în 181. c. o ședință, în carea se discută cestiunea naționalitățiloru și s'au dechiaratu, ca de cumva magarii în afacerea acest'a nu voru fi mai liberali că în 1861 și nu voru luă altu principiu mai liberalu că celu depus

în brosiur'a lui Eötvös, carele au scrisu despre cestiunea naționalitățiloru,— atunci nu pôte fi vorba de impacare. Mai încolo s'a unitu Clubulu întru a cere laolaltă, că să se arondeze comitatele după naționalități. Despre modalitatea cum trebuie naționalitățile să-și apere interesele sele naționale d. e. prin congrese naționale și a. nu a decisu clubulu încă nimc'a definitivu. Clubulu serbescu alu deputatiloru pestani s'a consultatu și a și decisu, cum au de a se purtă serbii la alegerea deputatiunii dietali în afacerea croată, precum și fatia ca reprezentatiunea Sirmielui ce are a substerne decisiunile congresului serbescu, în Agri'a și Pest'a.

Hon promite monarhului în numele națiunii magiare, la casu de unu conflictu resboiosu cu Prussia 150,000 de voluntari.

Din Gratz se deminte scirea ce se respandise în zilele trecute, ca s'aru fi descoperitu unu complotu conspiratoriu în contr'a jidaniloru, la care complotu se dicea ca s'aru fi obligatu mai multi prin subscrieri.

Din Galiti'a se spune ca majoritatea dietei polone pregătesce în tacere o adresă către Majestatea Sea, prin carea se cêra o cancelaria aulică proprie. Adres'a să se predé prin o deputatiune alésă spre acestu sfersitu.

Scirile cele resboioase s'au mai domolitu. Cuventarea regelui din Prussia dela diu'a născerei sele, se comentéza din toate părțile că o dechiaratiune de pace. Unele foi afirmă ca o scrisóre a Imperatului Austriei, îndreptată către regele aru fi făcutu în cestu din urma senzațiunea cea mai placută. Temerile și amenințările de amendouo părțile s'aru paré a fi încetatu. Nu credu însă unele diuarie, ca lucrulu să se pôte asiă lesne întôrce, asiă Presse din Vien'a impartasindu scirea despre sosirea unui curieru dela Berlinu și pune întrebarea, deca nu au venitu curierulu acest'a cu sumatiunea, — și adauge, ca deca aru fi asiă, atunci în scurtu tempu amu pôte fi în chiaru despre situațiune.

Preșentia unui generalu italianu Gavone în Berlinu au neliniscitu în foarte multe cercuri și au datu ocaziune la conjecturi despre o eventuală alianță a Italiei cu Prussia.

Totu Presse din Vienn'a comunica o corespundință, din carea s'aru vedé ca în Itali'a iau armările dimensiuni mari. În fine spune despre concentrări aprópe de marginea austriacă, la Po. Asiă aru stă dejă o trupa de 20,000 sub generalulu Petiti, carea după intrarea celor licențiați se va îndoii la numeru, și va trece apoi sub comand'a lui Cialdini. Corespundentele încheia, ca cu toate acestea nu suntu semne de o ofensivă din partea Italiei, și aceste toate aru fi numai mesuri luate pentru o defensivă.

Despre principele Cuz'a se dice ca nu iaru fi permis a merge la Paris, pre câtu tempu suntu conferințele. De alta parte ca acelu principe aru fi în Milanu, de unde se va îndreptă spre Florența. Aici, adaugu unele diuarie, va luă parte la unele consultări militare, la care consultări densulu, întemplantu-se unu resboiu austro-italianu, ca omu „espertu“ aru pôte contribui multu, mai alesu candu regimulu din Florența aru vrea să foloséscă împregiurările din principatele dunarene. Se întielege de sine ca aceste sciri și perdu totă însemnatatea, împaciundu se puterile germane.

Din Paris aflăm ca cu ocaziunea preșentării adresei corpului legislativu, Imperatului, la care fufat și principele Napoleonu, celu dintâiu au respunsu deputatiunii, ca politic'a, care da Franciei de 15 ani libertate și pace, s'a mai întaritu prin votulu acestei adrese. Fără a se seduce de teorii desierite, că candu acele aru dá adevărat'a libertate cugetării și activității omenesci, majoritatea și-a disu siesi, ca și ea dorește totu aceleși libertăți, decâtu cu deosebirea, ca ea și întocmesce mersulu după potolirea patimiloru și după lipsele societății. „Nu e interesulu comunu stimulu nostru? și ce putere atragătoare aru fi pentru Dvóstra mandatulu, pentru mine puterea guvernării, deca acestea aru fi despartite de iubirea către ce e bunu? Ati pôte Dvóstra suportă atâtea lucrări grele, deca nu ati fi însufletiti de adevăratulu patriotismu?”

„Asiu putea eu suportă de 18 ani povér'a regimului, activitatea acest'a neîntreruptă spirituală, responsabilitatea cea grea înainte lui Ddieu și națiunii, deca nu asiu află în mine puterea, carea o da simțulu datoriei mele și conștiința despre misiunea cea folositoare ce am de implinitu? Franci'a vrea precum noi toti, stabilitatea și libertatea desvoltării inteligenței, a trebuintelor generali și nisuintelor celor nobile a lucrării; nu însă acea libertate, care se apropia de desfrâu, carea atitua pasiunile (patimile), carea restórna tota credința și carea provóca turburări copilaresci. Noi vomu libertatea, carea luminéza, carea priveghéza și erueza faptele guvernului și nu aceea, carea devine o arma spre a sapá pre ascunsu pe guvernulu și spre alu resturná.“

„Suntu 15 ani de candu sum denumitu de capetenia a statului și de candu fără de putere reală, fără de sprijinulu cameriloru, tare numai prin conștiința mea și prin vocile cari me au denumitu, amu cutezatu a dechiará, ca Franci'a în mâinile mele nu va perii; și mi-amu ținutu cuventulu. De cinci-spra-diece ani Franci'a se desvóltă, devine mare, și ea va ajunge la destiululu ei. Fiii noștri voru continuá opulu începutu de noi. Amu garantiam pentru acest'a spriginulu corpuriloru celor mari ale statului, supunerea patriotică a armiei și a tuturor bunilor cetățieni și în fine ceea ce n'a lip-

situ nici odata patriei noastre, scutulu ddiescu.— Acésta cuventare, se spune de diuaristica mai unanimu, ca fù primita cu aclamări entusiastice.

Nu scimu acum ce sa mai tñemu de corpulu de observatiune francesu dela Renu. Inregistrámu in sa scirea, ca regimulu francesu, in fati'a evenemintelor ce erau de temutu, ca se voru desfășiurá in Germani'a, au luat mesuri, ca armat'a dela Renu sa se transforme pe ne simtite in corpu de observatiune, si sa se puna sub comand'a lui Mac Mahon duce de Magent'a.

Despre conferinttele in cestiunea principatelor dunarene dice: „L'avenir National“, (raprod. in „Rom.“) ca patru puteri s'au pronuntiatu pentru unire, si ca numai Russi'a, Turci'a si Austri'a suntu contr'a. Dejá Austri'a pare ea insusi otárita a face omagiu vointiei Romaniei. Dupa le Mémorial diplomatique, care primesce confidintie austriace, dice l'Avénir National, Austri'a aru renunțiá de a insiste asupr'a desunirii principatelor dunarene. In principiu, dice elu, cabinetulu din Vienn'a, nu sprijinesce nici nu recomanda alta solutiune de cátu aceea care va fi in acordu cu simtiementulu nationale alu poporatiuniloru interesate. Cestiunea póte fi prin urmare considerata cá otarita, candu nu voru mai fi pentru separare decâtu Turci'a si Russi'a.

Rusi'a sustine meru a deminti concentrárele de trupe. De alta parte in sa se asigura, ca in momentele de fatia la marginile Galitiei si la Prutu stau 200,000 de rusi. In legatura cu aceste ne vedemu siliti a aminti aici si despre unele declarári ale Gazttei de Moscva, cari afirma, ca tractatulu de Parisu pe Russi'a nu o mai potu obligá, de órece nici celelalte puteri nu se mai tinu de densulu. Mai departe adauge, ca fericirea principatelor datéza dela guvernulu regulamentariu a lui Kiseleff si ca decandu au inceputu influinti'a francesá, domnesce in tierile romane numai disordinea si chaosulu, care fu incoronatu cu caderea lui Cus'a. (Russi'a se vede cá aru dori sa faca ordine si póte de aceea au adunatu materialulu la marginea tierii).

Unu evenimentu, care in ochii ori-cáruu politicu trebuie sa aiba insemnate ponderósa, e conflictulu sángerosu despre care se spune ca s'a escatu intre serbi (din princ. Serbiei) si turci.

Diuariile din Romani'a desvólta o activitate energica. Si din cele ce cetimu in acele diuarie credemu ca si guvernulu si camerile facu asemenea. Cu durere trebuie sa adaugemu, ca scirea impartasita si de noi, despre unu memoriu pentru separare este adeverata. Injosirea acésta fù adresata lui Aali pasi'a la Stambulu.

Varietáti.

Dupa date statistice de pe an. scol. cur., aflámu ca in archidiece's'a gr. or. romána suntu 52,743 copii de scóla, dintre cari 31,736 prunci si 21,007 prunce. Cercetéza scóla 26,465, dintre cari 18,075 prunci si 8390 prunce. Va sa dica 26,278 copii de scóla, prunci si prunce, nu nmba la scóla.

Tesaurulu de monumente istorice pentru Romani'a, tomu III, fasciór'a XI si XII pre lunile Augustu si Septembrie 1865 cuprindu I. Gazete francesé despre Hori'a si Cloc's'a 1785. II. Acte si relatiuni despre rescól'a lui Hori'a de I. B. C. III. Tabl'a tomului III si erata. IV. 1) Silhuet'a lui Hori'a, Cloc's'a si a lui Crisianu, impreuna cu sigilulu si insemnele lui Hori'a. 2) Alta silhueta a lui Hori'a, Cloc's'a si a lui Crisianu 3) Alta silhueta a lui Hori'a, Cloc's'a si Crisianu. 4) Prinderea lui Hori'a si Cloc's'a. 5) Hori'a si Cloc's'a in inchisóre.

Vederitelescopice pe ceru. Pentru antái'a óra unu telescopu, marindu de 250 ori, se va vedé pe pietiele publice ale Bucuresciului, pusu la dispositi'a publicului se observe cerulu.

Telescopulu marindu considerabilu vederea, permite a distinge cu lamurire amanuntímile care scapu vederéi ochiloru omului.

Astfelu, observandu Lun'a, se descopere munti inalti, Crateri, etc. Muntii lunari au inaltimi considerabili, comparabili cu inaltímile cimelor himalai'a, precum suntu muntii Newton, Leibnitz si Doerfel, ale cároru inaltimi atingu peste 7600 metri: Crateri cá Tycho, Copernik si Ptolomeu, cari au de 20 pâna la 45 leghe in diametru, intinderi cátu tóta Romani'a mica. Observandu Calea lactea, se descopere in fia-care coltii miliarde de stele etc.

Se va vedé asemenea planeta Jupiter cu satelitti sei; planet'a Saturnu cu inelele ce o incungiura si care suntu o próba de origin'a formárei sele, etc.

Duminea in curtea academiei (St. Sav'a), Luni la gradin'a St. George, Marti in Piat'a teatrului, Mercuri la St. Costantinu.

Pretiuulu minimum 1/2 sfantiu. Acesti bani in folosulu moldoveniloru cercati de fómete.

Inceputulu la 7 1/2 óre sér'a.

Localu. Cu díu'a de 2 Aprile c. n. se incepu productiunile teatrale in Sabiiu sub Directiunea de pâna acum. Dupa cum aflámu directiunea s'a ingrijitu de castigarea unoru novitáti renumite, cari voru oferá publicului multa materia de petrecere.

Principatele române unite.

Bucuresci 11/23 Martiu. Alalta-eri unu inceputu de incendiu se declara la scól'a militara. Elu fù repede stinsu. A séra foculu eclatá din alta parte cu violintia si, in câte-va óre, scól'a militara deveni prad'a flacariloru. O cercetare activa si scrupulósa, va dovedi negresitu pre autorii acestui sinistru, care ne pare unu avisu datu dloru ministri ca inimicii veghiédia, lucrédia in umbra, pe candu noi adormim in deliciale Capuei; cáci, din nefericire, se vede ca acésta este efectulu ce puterea are asupr'a unoru ómeni. — Aceptámu dar descoperirea cauzelor acestui incendiu, n'avemu pentru astadi decâtu, deplorandu faptulu, sa facemu cunoscutu ca tesaurulu nu va suferi nici o paguba din acésta, cáci scól'a erá asicurata la compani'a de asicurare, Aziend'a asecuratrice din Trieste, care este cunoscuta cá societatea cea mai solida, aceea care face mai cu esactitate si rapediciune onóre ingajamentelor sele.

Scirile ce vinu din Franci'a asupr'a Conferintiiloru ne suntu favorabili. Eaca ce ne spune Avénir National dela 17 Martiu.

„Turci'a pretinde ca unirea fiindu marginita de durat'a domniei principelui Cuz'a, trebuie acum desfiintata. Rusi'a si Austri'a sustinu asemenea separarea. Dar nu face totu astfelu Franci'a, Engliter'a Prussi'a si Itali'a, cari suntu pentru mantuirea Unirei. Franci'a si Engliter'a voru invederatu cá Romani'a sa fia un'a sitare. Din contra, Russi'a si Austri'a au interesu a o slabi prin despártire; acésta intra si in scopurile politici turcesci.“ (vedi la ev. pol. despre conferintie).

Noi preveduserámu dela inceputu atitudinea ce voru luá diferitele puteri. Singur'a nóstra indointia erá despre Prussi'a. Ea se pronuntia pentru noi. Acum dela románi atárna ca se dovedésca ca suntu demni de simpatia, de radimulu ce li se dá. Dela guvernulu a aretá ca scia a respunde si la aceptárele Europei, si la datoriele sele cátra tíera in capulu cárei'a se afla.

Se cetesce in resumatulu politicu cdbomadariu alu Monitoriulu de sér'a.

„Conferinti'a chiamata a deliberá asupr'a afaceri Principatelor s'a constituitu la 10 Martiu. Se cunósce seri'a de acte intervenite dela 1856. Dóue din aceste acte, protocolulu din 6 Septembrie 1859 si firmanulu din lun'a lui Decembre 1861, prevedusera casurile unei infractiuni la clausile fundamentali ale conventiunei din 1858, precum si vacanti'a domniei unice. Dar imprejurárele actuali, nu intra esactu in previsiunile protocolului din 1859, si, cátu despre firmanulu din 1861, elu a motivatu reserve cari au fostu formulate de reprezentantii la Constantinopole a-i Franciei, Marei Bratanie, Italiei, Prussiei si Rusiei. Acele reserve, cari au fostu publicate, aveau de obiectu a stabili, ca dupa domni'a principelui Cuz'a, se va esaminá, in unire cu Pórt'a, déca nu se cavine a dá unu caracteru definitivu intielepteloru concesiuni fácute de guvernulu Otomanu, cu titlulu de provisorie. Inainte de a se pronunți'a asupr'a situatiunei actualé, puterile trebuiau dara sa se intieléga mai intáiú intre ele si cu Turci'a. Adunandu-se in conferintia la Paris, ele au adoptatu calea cea mai conforma precedentiloru si cea mai propria ale conduce repede la scopulu ce si-a propusu a ajunge.

„Totu aceeași conferintia va avea a se ocupa de actula incheiatu de comisiunea Europeana Dunaréna, pentru a regulamentá navigarea guriloru Dunarei.“

„Romanulu“

„Zukunft“ diuaru politicu pentru interese române si slave de 20 Martiu incoace ese in formatu mai mare, pre lángea pretiuulu de abonamentu de mai nainte de 14 fl. 7 fl. si 3 fl. 50 xr. pe anu, jumetate de anu si pe patrariu de anu. Zukunft se ocupa de afacerile române in modu simpaticu, discutandu-le in articuli de fondu si in corespundintie originale dela diet'a din Pest'a si din Ardélú. Recomendámú asiá dara fói'a acésta patriotiloru románi spre a o sprigini cu abonamente cátu se póte mai numeróse.

Nr. 9—3

Concursu.

Prin carele se deschide concursu pre 4 septemáni de la intái'a publicare :

1) Pe statiunea invatietóre'sca din Ictaru Protopresbiteratulu Hasiasiului, indiestrata cu emolumintele anuale in bani gat'a 60 fl. v. a. 20 chible de gráu, 20 chible de cucuruзу, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 8 stángini de lemne, 4 jugere de aratura, 1/2 jugeru de gradina, si cortelu liberu. Insa a trei'a parte din emolumintele acestei statii este rezervata fostulu aei emerit. Invatietori Teodoru Nesco.

2) Pe statiunea invatietóre'sca din Leocusesci, cu emolumintele anuale in bani gat'a 84 fl. v. a. 12 chible de gráu, 20 chible de cucuruзу, 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 stángini de lemne, 1/2 jugeru de gradina, si cortelu liberu.

3) Pe statiunea invatietóre'sca din Paduranu, cu emolumintele anuale in bani gat'a 42 fl. v. a. 8 chible de gráu, 12 chible de cucuruзу, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stángini de lemne, 2 jugere de livada, 1/2 jugeru de gradina, si cortelu liberu.

4) Pe statiunea invatietóre'sca din Topl'a, cu emoluminte a

nuale 20 fl. v. a. 6 chible de grâu, 16 chible de cucuru, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 1 jugeru de gradina, și cortelu liberu.

Doritorii de a ocupa vre-unu din aceste posturi invatietoresci suntu avisati recursurile sele timbrate, și indiestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institutulu Preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna aci, și despre portarea loru morala și politica, a le adresă câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, și încôce ale strâpune.

Bellintiu 3 Martiu 1866.

Constantinu Gruiciu

Protopresb. Hasiului și Inspec. distr.

Nr. 2279 1865.

EDICTU

Prin carele pre temeulu ordinatiuniloru mai inalte a reg. Guvernu de tiera din 12 Septemvre 1864 Nr. 19,609 și din Augustu 1865 Nr. 1218 urmatorii fugari de detori'a militarei precum :

Nr. post.	Numele și conumele	Loculu nascerii	Nr. casei.	anulu nascerei.
1	Pecurariu Avramu	Lancremu		1829
2	Pastiu Onea Dumitru	Rechitte	72	1829
3	Filimonu Nicolae	Lomanu	116	1829
4	Vladu Pantilimonu	Lomanu	65	1829
5	Tibu Pantilimonu	Lomanu	39	1830
6	Zsampa Costandiu	Sabesiu	454	1830
7	Spataru Simeonu lui Bucuru	Dealu	228	1830
8	Salcu George	Reheu	423	1830
9	Tibu Ioann	Pianu de susu	182	1830
10	Neaga Ioann lui Stefanu	Reheu	199	1830
11	Irimie Ioann Ioann	Reheu	380	1831
12	Muntiu Ioann George	Reheu	63	1831
13	Sebisianu Nicolae lui Pavelu	Sabesiu	648	1832
14	Armenu Iosifu I. George	Pianu de josu	192	1832
15	Macarie Simeonu Ioann	dtto	92	1832
16	Pamfilie Pamfilie Vasilie	dtto	94	1832
17	Sbuche Nicolae I. Nicolae	dtto	161	1832
18	Bena Ioann I. Achimu	Reheu	366	1832
19	Busche Irimie I. Ioann	Reheu	340	1832
20	Carpenisianu Nic. I. Achimu	Rechitte	—	1832
21	Câdea Ioann lui Onea	Rechitte	88	1832
22	Nichiforu Iacobu I. Pantilim.	Reheu	336	1832
23	Opincaru Petru Tomi	Sabesiu	406	1833
24	Nanciu Pamfilie Ananie	Pianu de josu	127	1833
25	Ordianu Ioann I. Nichitu	Lancremu	2	1833
26	Câdea Ioann I. Ioann	Lomanu	40	1833
27	Maieru Nic. lui Nicolae	Reheu	215	1833
28	Pastiu Dumitru I. Dumitru	Rechitte	72	1833
29	Rosic'a George I. Onea	Reheu	370	1833
30	Raic'a Ioann I. Pintea	Rechitte	—	1833
31	Simeonu Leonte I. Andrei	Lomanu	186	1833
32	Voin'a Nicolae I. George	Pianu de susu	438	1833
33	Ben'a Nicolae	Reheu	119	1834
34	Ciucuru Dumitru	Rechitte	44	1834
35	Dâncu Nicolae	Dealu	82	1834
36	Michai Stefanu	Lomanu	64	1834
37	Prodanu Petru	Rechitte	14	1834
38	Sinariu Pantilimonu	Lomanu	124	1834
39	Vladu Vasilie	Reheu	124	1834
40	Dobrescu Michail	Pianu de susu	15	1835
41	Cucereanu Ioann	Pianu de susu	463	1835
42	Munteanu Ioann	Reheu	73	1835
43	Prodanu Gligoru	Rechitte	14	1835
44	Raic'a Dumitru	Rechitte	111	1835
45	Stanciu Ioann	Reheu	101	1835
46	Salcu Ioann	Reheu	423	1835
47	Vladu Pavelu	Lomanu	128	1835
48	Avramu Ioann	Lomanu	96	1836
49	Flesieru Onea	Pianu de susu	381	1836
50	Fofelde Ioann	Reheu	404	1836
51	Haid'a Nicolae	Lomanu	115	1836
52	Cristea Lazaru	Pianu de susu	130	1836
53	Lencresanu Antonie	Pianu de susu	386	1836
54	Mogos George	Pianu de susu	375	1836
55	Nedelcu Vasilie	Dealu	86	1836
56	Stenila Filimonu	Rechitte	165	1836
57	Todor (Soroga) Todorn	Lomanu	106	1836
58	Granza Moise I. Dumitru	Lomanu	180	1837
59	Iosifu Simeonu	Pianu de susu	311	1837
60	Câdea Filipu	Rechitte	88	1837
61	Lencresanu Nicolae	Pianu de susu	391	1837
62	Manu Vasilie	Dealu	178	1837
63	Mog'a Pavelu	Dealu	102	1837
64	Negre (Maței) Nicolae	Dealu	186	1837
65	Nicul'a Ioann	Lomanu	23	1837

66	Pop'a Ioann	Reheu	157	1837
67	Stoic'a Rusalinu	Rechitte	90	1837
68	Buldea Ioann I. Ioann	Pianu de josu	409	1838
69	Ben'a Pavelu I. Achimu	Reheu	366	1838
70	Iancu Ioann I. Petru	Lomanu	145	1838
71	Pamfilie George I. Pavelu	Reheu	35	1838
72	Prodanu Dumitru I. Iosifu	Rechitte	14	1838
73	Pastiu Ioann I. George Danila	Rechitte	74	1838
74	Salcu Irimie I. Pavelu	Reheu	423	1838
75	Stoic'a Dumitru I. Michail	Rechitte	200	1838
76	Chirionu Pavelu I. Ioann	Lancremu	12	1839
77	Fulea Ioann I. George	Reheu	121	1839
78	Flesieru Pavelu I. Onea	Pianu de susu	289	1839
79	Filimonu Danila I. Ioann	Lomanu	116	1839
80	Ghibu Pavelu I. Ioann	Dealu	142	1839
81	Ilie Ioann I. Ioann	Lomanu	180	1839
82	Iancu Nicolae I. Onea	Rechitte	125	1839
83	Carpenisianu Dum. I. Onea	Rechitte	29	1839
84	Lupu Ilie I. Ioann	Pianu de susu	436	1839
85	Munthiu Pavelu I. Petru	Reheu	73	1839
86	Olteanu Ioann I. Nicolae	Reheu	33	1839
87	Stenile Nicolae I. Stenila	Rechitte	145	1839
88	Vulcu Ioann I. Ioann	Lomanu	9	1839
89	Vladu Ioann I. Ilie	Lomanu	157	1839
90	Busche Nicolae George	Reheu	114	1839
91	Fulea George I. Ioann	dtto	156	1840
92	Gusiu George I. George	dtto	202	1840
93	Crinte Ioann I. Simeonu	Lomanu	125	1840
94	Nedelcu Pavelu I. Onea	Dealu	86	1840
95	Negy Adamu I. Ioann	Pianu de susu	324	1840
96	Filimonu Ioann I. George	Lomanu	51	1840
97	Suciu Simeonu I. Stanca	Pianu de susu	68	1840
98	Mart'a Ioann I. Iacobu	Pianu de josu	214	1840
99	Abrudianu Sim. I. Arsenie	Pianu de susu	402	1840
100	Busche Nanu I. Nicolae	Reheu	259	1841
101	Bodia Todoru I. Todoru	Lomanu	132	1841
102	Flesieru George I. Nicolae	Reheu	261	1841
103	Fofelde Tanase I. Vasilie	Reheu	273	1841
104	Haid'a Milintonu	Lomanu	115	1841
105	Lebu Pavelu	Lomanu	8	1841
106	Maniu Nicolae Maniu	Rechitte	87	1841
107	Nicula Nicolae I. Onea	Lomanu	23	1841
108	Olteanu Dumitru I. Ioann	Reheu	182	1841
109	Pop'a Andrae	Lomanu	147	1841
110	Pop'a Nicolae Tom'a Petru	Rechitte	48	1841
111	Rehovianu Adamu I. Gavriile	Pianu de susu	379	1841
112	Scumpu George I. Adamu	Pianu de susu	227	1841
113	Vulcu Ipatie I. Tanase	Reheu	281	1841
114	Beng'a Vasilie I. Pavelu	Lancremu	9	1842
115	Solomonu Ioann I. Ioann	Pianu de josu	276	1842
116	Davlea George I. Adamu	Rechitte	80	1842
117	Firi Vasilie I. Onea	Dealu	112	1842
118	Florea Nic. I. Nic. Burlanu	Pianu de susu	140	1842
119	Filimonu Vasilie I. Ioann	Lomanu	116	1842
120	Negy Simeonu I. Adamu	Pianu de susu	316	1842
121	Popescu George I. George	Rechitte	78	1842
122	Stenile Moise I. Stenile Onea	dtto	145	1842
123	Cioranu George I. Avramu	Pianu de susu	13	1842
124	Suhastru (Alinte) P. I. Iftenie	Sabesiu	210	1843
125	Popescu George lui George	Pianu de josu	170	1843
126	Bodila Pavelu	Dealu	119	1843
127	Blaga George I. Adamu	Pianu de susu	27	1843
128	Bucuru Pavelu I. Filimimonu	Rechitte	106	1843
129	Busche George	Reheu	190	1843
130	Ciucuru Nicolae I. Dumitru	Rechitte	44	1843
131	Dumitru Denila I. Petru	dtto	291	1843
132	Iancu Simeonu I. Onea	dtto	125	1843
133	Iancu Siofronu I. Petru	Strugar	—	1843
134	Lue'a George lui Ioann	Lomanu	34	1843
135	Lencresanu Ioann Nicolae	Pianu de susu	386	1843
126	Oancea Dumitru	Reheu	330	1843
137	Stanciu Iacobu I. Avramu	Pianu de susu	68	1843
138	Stanciu Vasilie I. Onea Luchi	Rechitte	10	1843
139	Todoru Ioann	Pianu de josu	401	1844
140	Fulea Ioann I. Dumitru	Reheu	—	1844
141	Irimie Ioann	Reheu	266	1844
142	Caramidaru Gligoru	Dealu	—	1844
143	Celianu Nicolae Onea	Rechitte	6	1844
144	Mihu Danu I. Danu	Strugaru	13	1844

suntu provocati a se reintorce in loculu nascerei spre implinirea detoriiloru de a milita cu acelu adausu, ca deca acesti'a — in tempu de unu anu dela diu'a de astadi nu se voru reintorce in patria și respective nu se voru presentă la acestu oficiu — se voru privi și trată că emigrati fără de renduiala.

Dela magistratululu cetățienescu și scaunulu.

Sabesiu 11 Decembre 1865.